

Čís. 16076.

Nebyla-li dražební vyhláška doručena opatrovníku ustanovenému k hájení práv osob, v jejichž prospěch byl knihovně zapsán zákaz zcizení, může opravný soud, rozhoduje o rekursu do nepovolení odkladu exekuce, z důvodu zmatečnosti zrušiti celé dražební řízení, nestal-li se příklep mezitím pravoplatným.

(Rozh. ze dne 5. května 1937, R I 425/37.)

Na nemovitostech vl. č. 480, 397 a 534 pozemkové knihy pro katastrální území Sch., připsaných vlastnický povinnému Erichu Z., vážne pod datem 8. ledna 1920 podle odevzdací listiny krajského soudu v Ch. ze dne 5. června 1918 a ze dne 23. října 1919 omezení, že Erich Z. nesmí připadlý statek zciziti do padesáti let ode dne 18. prosince 1914. Usnesením okresního soudu v A. ze dne 26. září 1936 byla vymáhajícím věřiteli Bedřichu K. povolena exekuce nucenou dražbou dotčených nemovitostí k vydobytí jeho pohledávek ze směnečných platebních příkazů ze dne 23. února 1934 a 27. dubna 1934 v částkách 22.000 Kč 7.000 Kč s přísl., podle nichž bylo již před tím v roce 1934 vloženo na uvedených nemovitostech exekuční právo zástavní. Dražební rok byl ustanoven na den 4. února 1937. Podáním ze dne 21. ledna 1937 upozornil povinný exekuční soud, že řečeným zákazem zcizení chtěl jeho otec (zůstavitel) dosíci, aby statek zůstal zachován potomkům, a navrhl, aby byl ustanoven opatrovník k hájení zájmů potomstva a vůle zůstavitelovy. Exekuční soud návrh ten usnesením ze dne 22. ledna 1937 zamítl s odůvodněním, že zákaz zcizení se může týkati toliko dobrovolného, nikoliv exekučního zcizení a že ostatně mohlo totéž býti uplatňováno rekurssem proti povolené exekuční dražbě. Podáním ze dne 22. ledna 1937 navrhl povinný, aby dražební řízení bylo odloženo až do pravoplatného vyřízení jeho návrhu na ustanovení opatrovníka. Exekuční soud návrh ten zamítl usnesením ze dne 25. ledna 1937, proti němuž podal povinný včas rekurs. Exekuční soud však dne 4. února 1937 příklepl dražené nemovitosti Elfridě Ž. a teprve potom předložil rekurs povinného rekursnímu soudu k rozhodnutí. Proti příklepu nebyl vznesen odpor. Rekursní soud z podnětu rekursu povinného zrušil usnesením ze dne 18. února 1937 celé dosavadní dražební řízení jako zmatečné a exekuční návrh vymáhajícího věřitele zamítl, odůvodniv to tím, že zapsaný zákaz zcizení, stanovený posledním pořízením ve smyslu § 364 c) obč. zák., brání také exekučnímu zcizení, ježto pohledávka vymáhajícího věřitele byla knihovně zajištěna až po zápisu uvedeného zákazu, že exekuce ta je proto nepřípustná, návrh exekuční měl býti hned zamítnut a že tím, že se tak nestalo, bylo vše zmatečné a nezákonné.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacím rekursům vymáhajícího věřitele, vydražitelky Elfrídy Ž. a knihovního věřitele Dr. Gustava K.

Důvody :

Dovolací stěžovatelé namítají, že v době rozhodnutí rekursního soudu nabylo usnesení o udělení příklepu již formální právní moci,

a že proto rekursní soud se zřetelem na ustanovení § 189 ex. ř. nebyl již oprávněn ani pro zmatečnost zrušovati dražební řízení. Názor ten je mylný. Vymáhající věřitel uvádí sám v dovolacím rekursu, že zákaz zcizení byl v posledním pořízení stanoven proto, aby povinnému a jeho možným potomkům zůstal zděděný statek zachován, a že k dřívějšímu zatížení a částečnému dobrovolnému zcizení dal souhlas jednak soud pozůstalostní, jednak opatrovník ustanovený k hájení zájmů možného potomstva. I když tedy řečený zákaz zcizení není fideikomisární substitucí ve smyslu §§ 608, 610 obč. zák. — což by se mohlo zjistiti jedině obsahem onoho posledního pořízení —, byl nepochybně stanoven proto, aby se zděděný statek po dobu života povinného, nejdéle do 18. prosince 1964, zachoval jako rodinná država, tedy ve prospěch rodiny povinného, zejména jeho možných potomků. Ty osoby však nebyly v tomto exekučním dražebním řízení zastoupeny nikým, jenž by jejich zájmů hájil a jemuž by byly příslušné exekuční výměry doručovány. Již z té příčiny trpí celé řízení v první stolici zmatečností ve smyslu § 477, č. 4 c. ř. s. Zrušení celého dražebního řízení rekursním soudem nebránilo ustanovení § 189 ex. ř., který stanoví, že vydražitelova práva nabytá pravoplatným příklepem nemohou býti brána v odpor proto, že byl zrušen nebo dodatečně se zruší exekuční titul, na kterém se povolení nucené dražby zakládá, neboť v souzeném případě nebyla dražební vyhláška doručena osobám, v jejichž prospěch byl stanoven zákaz zcizení, po případě opatrovníku ustanovenému k hájení jejich práv, takže se jim lhůta k rekursu proti usnesení o příklepu počla podle § 184, č. 3, § 187, odst. 1, posl. věta, ex. ř. čtrnáct dní po dražebním roku, tedy ještě dne 18. února 1937, kdy rekursní soud celé dražební řízení zrušil. Ostatně i těm osobám po případě opatrovníku zřízenému k hájení jejich práv mělo býti podle § 183, odst. 1, ex. ř. doručeno usnesení o udělení příklepu, neboť jejich práva vzniklá ze zákazu zcizení doplňují omezené vlastnické právo povinného k draženým nemovitostem a teprve ty osoby a povinný představují skutečného vlastníka a tudíž povinného, jemuž má býti podle § 183 ex. ř. usnesení o příklepu doručeno. Nenabylo tedy usnesení prvního soudu o příklepu v době rozhodování rekursního soudu ještě formální právní moci. Rovněž usnesení o povolení exekuce nenabylo právní moci, ježto nebylo doručeno osobám oprávněným ze zákazu zcizení anebo jejich opatrovníku. Že se záповěď zcizení podle § 364 c) obč. zák. týká nejen zcizení dobrovolného, ale i zcizení exekučního, jest nejen výslovně uvedeno v materiálich k III. dílčí novele k občanskému zákoníku (str. 166), ale jest zastáván i v právnické literatuře (srv. Klang k § 364 c) obč. zák., str. 47 a tam uvedenou literaturu) a tímto nejvyšším soudem (rozh. č. 8554, 11695 a mnoho jiných).

Čís. 16077.

Rekurs podaný Státním pozemkovým úřadem v exekučním řízení po uplynutí rekursní lhůty jest odmítnouti jako opožděný.

(Rozh. ze dne 5. května 1937, R I 458/37.)